

VINTÈ CONCURS DE RELATS BREUS DE DONES

“Paraules d’Adriana”

CATEGORIA GENERAL 2.020

AUTORA: BERTA JUANIAS ESPRIU

Mirades

pseudònim: Muscari

El trànsit comença a augmentar, lentament, i els fanals, que han estat de guàrdia tota la nit, a poc a poc són rellevats per les llums dels milers de finestres que mostren com la ciutat es va despertant.

Deuen estar a punt de passar, el dimecres van tard perquè el mercat de la Salut els queda a prop de casa, i sempre passen un parell de minuts abans que el bus. És aquella? Sí, és la furgoneta atrotinada que hi ha aturada al semàfor, ho sé perquè té el fanal dret una mica desviat i perquè des d'aquí hi distingeixo tres siluetes: la Candela, entre el seu pare i el seu germà.

Noto el nus a l'estómac que conec tan bé quan, en el blanc de la furgoneta, es reflecteix lleument el llum verd que significa que queden cinc segons, però, com cada dimecres, m'obliga a mostrar una confiança que no sento. Quatre, tres, dos, u, i ho faig: em disfresso amb un somriure de dentífric i alço el polze per, tot seguit, indicar-li, amb el mateix dit, que m'envii un whatsapp.

I llavors, aquell instant que passa en càmera lenta. Com cada setmana, ella, amb els cascos posats — malgrat que no escolta res, sé que només ho fa perquè la deixin tranquil·la—, em mira de reüll i m'imagino, perquè des d'on soc no puc distingir-ho, que se li omplen els ulls d'esperança. El Manuel, a la seva dreta, tomba el cap brusquement i em mira de fit a fit, desafiant; el seu pare, al volant, té la vista perduda a la carretera, l'excusa perfecta per fingir que no em veu.

Tanco els ulls en un intent absurd que les llàgrimes es quedin dins, i m'esforço a recuperar el vell somni que cada dia és més breu i més desgastat: la Candela seria diferent, el seu pare li ho permetria, ell que

sempre havia parlat d'integració, que des de ben petita li havia inculcat la importància de l'educació, que afirmava, segur de si mateix, que al segle vint-i-u ser gitano no era sinònim de ser ignorant. No, ella no seria com les altres noies del clan, ella estudiaria i algun dia treballaria en una escola, on podria ensenyar als més menuts que les nenes també podien ser metges, i els nens, canviar bolquers.

El xerric dels frens em fa tornar a la realitat. *Prou, Emma, tu no hi pots fer res. Ara agafaràs el bus i te n'aniràs cap a l'insti i saps, perquè sempre és així, que durant el trajecte el nus a l'estómac anirà afluint, i que avui potser només comprovaràs nou-cents noranta-nou cops que el maleït whatsapp no arriba. I quan tornis a casa, a l'hora de dinar, no caldrà que sigui la mare qui et digui que la vida és així de difícil, perquè tu ja sabràs que hi ha coses que ni la més ferma de les voluntats no pot canviar.*

Però en comptes de pujar al bus em quedo plantada.

I em dic que no. Que és la meva amiga i odia treballar als encants. Que és la meva amiga i joestic disposada a lluitar per ella.

I corro. I el cor se'm dispara per l'emoció molt abans de fer-ho pel cansament. I continuo corrent tan de pressa com puc. Veig que la furgó tomba a la dreta i faig drecera. Salto la tanca, corro parc a través i salto de nou. Trenta metres. El semàfor és el meu aliat. Quinze metres. La figureta verda parpelleja. Cinc metres. Si us plau, no canviïs encara. Aconsegueixo obrir la porta just en el moment que el seu pare arrenca, i crido "Cande!". I m'agafó allà on puc. I el Manuel intenta tancar la porta i em crida, amb ràbia, que ho deixi estar, que em farà mal. I m'insulta i m'empeny i estic a punt de caure. I el meu cos vol rendir-se. Però tinc la Candela tan a prop que puc veure la desesperació als seus ulls, i trec la força d'allà on no en tinc.

I just aleshores el seu pare frena de cop, i el cotxe de darrere no reacciona a temps, i sento el sotrac, i perdo el control.

Em fa molt mal el cap. Intento obrir els ulls, però les parpelles em pesen molt. Tinc una sensació molt estranya, de no saber on soc, ni per què, però alguna cosa em diu que això no és una altra nit de dissabte en què he begut un pelet massa. Noto una pressió a la mà, crec que és la mà, no estic segura de res, no controlo gens bé les sensacions, però intento moure-la. No sé si me'n surto. M'esforço, de nou, a obrir els ulls.

No reconec aquesta habitació, hi ha boira pertot, o potser soc jo que no m'hi veig amb nitidesa... Fa una olor estranya, hi ha un silenci estrany.

—Emma, bonica, estàs desperta?

No aconsegueixo articular cap paraula.

—Hola, preciosa!

—Ma...ma?

—Sí, cuca, soc jo!

—Què... ha...?

—Ets a l'Esperit Sant. Has tingut un accident. No te'n recordes?

—Esperit...?

—A l'hospital. T'hi ha dut una ambulància. De veritat no recordes res?

—La Cande?

—Has caigut de la furgoneta del seu pare quan ha xocat, i una moto que volia avançar per la dreta t'ha atropellat. Però els metges diuen que has tingut molta sort; no tens res trencat, només moltes contusions.

—I la Candela?

—Cuca, ara el més important és que tu et posis bé. El metge diu que només t'has de quedar ingressada fins demà, vint-i-quatre hores en observació, per si de cas, i cap a casa.

—Mama, la Candela...

—Si us plau, Emma, prou. Mira on ets, què t'ha passat! Has de deixar-ho estar, perquè al final t'acabaràs fent mal de veritat. He parlat amb el seu pare i m'ha explicat el que has fet. En què pensaves? Que no ho veus, que això és molt perillós?

—Però...

—Ni però ni res, ja n'hi ha prou! Jo també m'estimo la Candela, l'he vist créixer i ha estat tants cops a casa... però aquesta gent viuen d'una manera diferent i no podem anar en contra de les seves tradicions. La Candela pot venir a casa sempre que vulgui, us podeu veure el cap de setmana, o a les tardes, però has de deixar d'intentar canviar la seva vida, perquè això no depèn de tu.

No vull acceptar-ho, però entenc el que em demana. Al cap i a la fi, la mama només es preocupa per mi igual que jo em preocupo per la meva amiga. Potser té raó... però, i la Candela? No la puc abandonar, jo no. D'altra banda, la mare té raó?

No hi puc continuar pensant, ara no, estic massa cansada. Necessito tancar els ulls i descansar. Dormir una estona.

Les hores següents passen entre la consciència i el son. Deu ser la pastilla que m'han donat perquè em relaxés que em fa estar tota l'estona endormiscada. De tant en tant entra una infermera que em pren la pressió i em posa el termòmetre i sento com parla fluixet. També sento la mama que parla per telèfon, a l'altra banda deu haver-hi el papa, perquè ella només fa que repetir que tot està controlat, però el to és d'*hauriesdeseraquíperòjonot'hopensodir*. I després, aquest silenci enterbolit de sons que venen de lluny...

He perdut la noció del temps, potser encara és el matí, o la tarda, o potser ja és de nit i tot, però quan truquen a la porta fluixet sé que és ella. Mentre s'acosta al llit amb la mirada espantada, la mare ens diu que aprofita per anar a casa a dutxar-se i a buscar el xandall i el raspall de dents, que no tardarà. I em somriu, aparentant més confiança de la que deu sentir.

—Hola.

—Hola. Com estàs?

—Bé.

—Et fa molt de mal?

—No, una mica el cap, però no gaire.

—Ho sento, Emma!

I ja no es pot aguantar més i es posa a plorar i jo l'estiro de la samarreta i l'abraço i ella també m'abraça i ens quedem així una estona.

—M'he espantat molt, saps? Quan he vist que queies, i la moto... em pensava que et moriries per culpa meva.

—Ei, no és culpa teva. Tu no m'has demanat que ho fes.

—Ja, però...

Em ve la imatge de la mare dient que no m'hi fiqui i sé que té raó, que no me'n sortiré. El Manuel és molt Manuel, i la família i el llinatge tiben massa. Recordo desenes, centenars de moments passats amb la Cande a casa seva, al seu barri i sé, com sempre he sabut, que malgrat que m'han estimat i tractat com una més, ella i jo pertanyem a mons diferents.

Tanco els ulls i respiro fondo.

—Guapi, promet-me que sempre serem amigues. Encara que tu treballis i jo vagi a l'insti promet-me que no ens deixarem de veure.

I veig com la seva mirada canvia en dècimes de segon. Ara ja no és tristesa, ni por. Els ulls de la Candela han deixat de brillar, desil·lusionats. Pura decepció.

No puc.

Tant se val que la mare ho consideri una lluita impossible, *impossible is nothing*, em dic. Nosaltres ho aconseguirem, canviarem les regles del joc. Sí, la Cande i jo vivim en dos mons diferents, però som a l'any 2020. I la seva família no és com les altres, el seu pare no ho és. Sempre s'hi ha pogut parlar, no és un d'aquells gitanos tancats que ni t'escolten. El Manuel potser sí, però qui mana és el seu pare. I el pare de la Cande dialoga, defensa la seva posició, però et deixa parlar. I reflexiona. I, de vegades, rectifica.

—Te'n recordes quan havíem d'anar de colònies a tercer, que semblava impossible que m'hi deixessin anar i al final ens en vam sortir?— sembla que m'ha llegit el pensament.

I ens somriem. I ens passem la següent mitja hora recordant les colònies a Sant Joan de les Abadesses, la festa de pijames a casa de la Laia, el festival de final de curs de sisè, l'estiu que la Cande va venir de vacances amb els pares i amb mi a l'apartament que vam llogar a Torredembarra...

Quan la mare torna ja ho tenim tot pactat. La Cande parlarà amb el seu pare avui mateix. Li dirà que somia ser mestra, que des de ben petita ha sabut que aquesta era la seva vocació i que complir el seu somni no la farà renegar dels seus orígens, de la seva cultura. Al contrari, li explicarà que ser mestra farà que pugui ajudar els més petits, que els pares dels nens del barri confiaran en una de les seves, i d'aquesta manera podrà fer molt més. Li demanarà que s'ho repensi. Li dirà que els dissabtes, si vol, continuarà anant amb ell a la parada i que mai més no li tornarà a fer una mala cara ni contestarà malament a una clienta. Li recordarà que durant tots aquests anys no han tingut mai cap queixa d'ella, que mai ha fet res que trenqui les regles de la comunitat, si més no, sense el seu consentiment, i li prometrà que en aquest sentit no pensa canviar. Que no el decebrà.

—M'envies un whats, val?

—Sí, però pensa que segurament no serà avui. Ja coneixes el papa, necessita uns dies per pair les coses.

—Només un emoji per saber si ha anat bé?

—Fet.

I marxa amb aquella mirada esperançada que li conec tan bé.

I la mare em mira amb cara d'*etsuncasperdutperòno pucevitarestarorgullosadetu* i fa que no amb el cap.

Els dos dies següents no tinc notícies, però no estic especialment preocupada. Tot i que em va prometre dir-me alguna cosa, conec prou la Candela per saber que no em dirà res fins que el seu pare hagi pres una decisió. De fet, les no-notícies són, en certa manera bones notícies, si la resposta hagués estat un no rotund i irreflexiu ho hauria sabut la mateixa nit de dimecres.

Em preparo per a un cap de setmana avorrit: quan ahir, amb vint-i-quatre hores de retard, la metgessa em va donar l'alta es va assegurar que la mare no em deixaria moure'm del sofà fins dilluns al matí. Malgrat això, la perspectiva de tornar a compartir classes i patis amb la meva amiga fa que tot sigui més suportable. No és que anar a l'insti m'apassioni, però si és amb ella és completament diferent.

Després de dinar veig que tinc una perduda d'un número desconegut i em ve mal rotllo sense saber per què. No tinc paciència per esperar i, a diferència del que hauria fet en qualsevol altre moment, torno la trucada.

La veu que respon al tercer ring és coneguda, però no la identifico.

—Tinc una trucada perduda d'aq...

—Emma, soc el Manuel.

Se'm glaça la sang.

—Emma?

—Sí, perdona. Digue'm.

—T'he trucat per demanar-te, si us plau, que deixis tranquil·la la meva germana. Tu no ho entens, sé que ho fas per ella, però no saps com són les coses. Us penseu que podeu canviar el món, però no és tan fàcil. Si us plau, Emma, deixa-ho córrer. Si no vols que la Candela pateixi, deixa-la. Ja sé que et penses que soc un cabró, però encara que no t'ho creguis estimo la meva germana més que cap altra persona, i tot, absolutament tot, ho faig per ella. Si hi insisteixes, si totes dues continueu amb això, qui en sortirà perjudicada serà la Candela. No vull que li passi res, ho sents? Res.

Soc incapaç de respondre.

—Emma, m'has sentit?

—Sí.

—Molt bé. Doncs ja ho saps. Si no vols que li passi res a la Candela, deixa-ho estar.

I penja.

El trànsit comença a augmentar, lentament. Els fanals s'apaguen i els llums de l'interior dels pisos s'encenen. La vida no s'atura. Malgrat que tot sigui una merda, els dies s'entesten a reproduir-se, els uns rere els altres.

Falten quatre minuts perquè passi el bus i això vol dir que ells arribaran al semàfor en qualsevol moment. *Per què collons no has fet cas a la veueta que et deia que avui era millor que agafessis el bus següent, Emma? Per què t'entestes a passar per això, sabent que no et podràs treure l'escena del cap durant tot el matí?* I, abans que hi pugui ni tan sols buscar una resposta, veig la furgoneta. S'acosta lentament, com fet expressament perquè aquest suplici duri una eternitat, o potser és a mi que em sembla que tot passa més a poc a poc del normal. S'atura al semàfor i, com fa una setmana, em miro les tres siluetes i el meu estómac s'anticipa al reflex del parpelleig de color verd sobre la xapa blanca.

Avui no podré, em dic. Sé que no sabré somriure, que el meu cervell té un bloqueig i que no sabrà donar l'ordre de moure els llavis, d'aixecar el polze, de... i en comptes d'això tanco els ulls.

Tanco els ulls perquè no puc veure-la passar.

Tanco els ulls perquè sé que no em controlaré i no puc permetre que em vegi plorar.

Tanco els ulls i compto. Seixanta, cinquanta-nou, cinquanta-vuit... un minut i tot haurà passat. Un minut i ells ja no hi seran, i el bus arribarà, i jo hi pujaré i aniré a l'institut i tornarà a ser un dia normal. No serà un bon dia, però sí un dia qualsevol. Quaranta-dos, quaranta-u... I demà, dijous, i demà passat, divendres. I potser aquest cap de setmana vaig a la festa del Pol i em distrec una mica, no és el millor pla de la meva vida, però millor això que quedar-me a casa. Trenta, vint-i-nou, vint-i-vuit...

I sento els frens, però no són els frens del bus.

I em dic: "Emma, no obris els ulls, no ho facis, no miris."

Però els obro.

I veig la Candela que salta de la furgo. I veig que se m'acosta, tranquil·la com només ho pot estar ella, i veig el seu somriure triomfal. I la brillantor dels seus ulls. I la motxilla penjada a l'esquena.